

DET TALTE ORD GÆLDER
Samråd den 27. november 2013

**Taleseddel til KOU samrådsspørgsmål A
vedrørende beredskabet på broer i f.m. ulykker mv.
onsdag den 27. november 2013**

Taleseddel

KOU samrådsspørgsmål A

Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Erling Bonnesen (V).

Samrådsspørgsmål A

"Med henvisning til forsvarsministerens besvarelse af spørgsmål nr. 345 FOU alm. del, og til artikel i Fyens Stiftstidende d. 24/7-2013: "Brandmænd var nervøse for kollaps" samt artikel i Fyns Amts Avis d. 26/7-2013: "Beredskabschef: Ingen erstatning for broen", bedes forsvarsministeren redegøre for:

A

Hvilke initiativer ministeren har taget for at få løst de i svaret omtalte problemstillinger med manglende møde- og alarmeringsplaner for det statslige redningsberedskab ved hændelser på Lillebæltsbroen, herunder optagelser af drøftelser med de berørte kommuner.

B

Hvorvidt og hvordan ministeren har sikret, at der er tilstrækkelig og betryggende sammenhæng mellem de kommunale og statslige beredskaber i forbindelse med uheld på/ved større broer, der har vital samfundsmæssig betydning, f.eks. Lillebæltsbroerne, Svendborgsundbroen, Langelandsbroen og andre større broer, med henblik på hurtig og tilstrækkelig indsats. Ministeren bedes herunder redegøre for beredskabsplanerne; hvem gør hvad, dimensionering, øvelser, økonomi, aftaler mellem stat og kommuner m.v., så det sikres, at uheld og skader minimeres, og således at der ligger planer for, hvad der skal iværksættes ved alvorlige uheld og længerevarende lukninger af broer. Endelig bedes ministeren redegøre for, hvordan det sikres, at større landsdele ikke afskæres helt fra det øvrige samfund i længere tid som følge af uheld på/ved større broer.

C

Om skaden på hovedkablet på Lillebæltsbroen, som følge af branden i lastbilen i sommeren 2013, kunne være blevet mindre, hvis møde- og alarmeringsplanerne til det statslige beredskab var på plads, som forsvarsministeren beskriver i svaret på spørgsmål 345?

D

Hvilke planer regeringen har for det statslige og kommunale beredskab i den kommende finanslov 2014?"

----- o 0 o -----

Besvarelse af samrådsspørgsmål A

Det spørgsmål, som er stillet til mig, lyder:

- "Med henvisning til forsvarsministerens besvarelse af spørgsmål nr. 345 FOU alm. del, og til artikel i Fyens Stiftstidende d. 24/7-2013: "Brandmænd var nervøse for kollaps" samt artikel i Fyns Amts Avis d. 26/7-2013: "Beredskabschef: Ingen erstatning for broen", bedes forsvarsministeren redegøre for:
 - A:
 - Hvilke initiativer ministeren har taget for at få løst de i svaret omtalte problemstillinger med manglende møde- og alarmeringsplaner for det statslige redningsberedskab ved hændelser på Lillebæltsbroen, herunder optagelser af drøftelser med de berørte kommuner.
 - B:
 - Hvorvidt og hvordan ministeren har sikret, at der er tilstrækkelig og betryggende sammenhæng mellem de kommunale og statslige beredskaber i forbindelse med uheld på/ved større broer, der har vital samfundsmæssig betydning, f.eks. Lillebæltsbroerne, Svendborgsundbroen, Langelandsbroen og andre større broer, med henblik på hurtig og tilstrækkelig indsats. Ministeren bedes herunder redegøre for beredskabsplanerne; hvem gør hvad, dimensionering, øvelser, økonomi, aftaler mellem stat og kommuner m.v., så det sikres, at uheld og skader minimeres, og således at der ligger planer for, hvad der skal iværksættes ved alvorlige uheld og længerevarende lukninger af broer. Endelig bedes ministeren redegøre for, hvordan det sikres, at større landsdele ikke afskæres helt fra det øvrige samfund i længere tid som følge af uheld på/ved større broer.
 - C:
 - Om skaden på hovedkablet på Lillebæltsbroen, som følge af branden i lastbilen i sommeren 2013, kunne være blevet mindre, hvis møde- og alarmeringsplanerne til det statslige beredskab var på plads, som forsvarsministeren beskriver i svaret på spørgsmål 345?

- D:
 - Hvilke planer regeringen har for det statslige og kommunale beredskab i den kommende finanslov 2014?"

----- o o o -----

- Jeg vil først og fremmest gerne takke Kommunaludvalget for, at jeg har fået mulighed for at svare på spørgsmålet vedrørende blandt andet beredskabet på broer i forbindelse med ulykker.
- Det er et langt spørgsmål – delt op i fire underspørgsmål – som jeg vil besvare samlet.
- Inden jeg svarer på spørgsmålet, vil jeg for en god ordens skyld slå fast, at de dele af spørgsmålet, som vedrører andre ministres ressortområder, ikke vil blive berørt i min besvarelse. Forhold uden for mit ansvarsområde skal besvares af vedkommende minister og ikke af mig.
- I forhold til samrådsspørgsmålet drejer det sig om, hvordan det sikres, at større landsdele ikke afskæres helt fra det øvrige samfund i længere tid som følge af uheld på/ved større broer.
- Der gælder derfor følgende:
 - Ansvar for Danmarks kritiske infrastruktur, herunder at der er et vel-fungerende vej- og jernbanenet hører under transportministeren, herunder hører også drift og vedligehold. En ulykke, der eksempelvis forårsager så store skader på en vejbro, at denne må lukkes i en periode, vil derfor også høre under transportministeren.
 - Politiet har efter færdselsloven [færdselslovens § 89] kompetence til at regulere færdslen på vej. Det gælder også i forbindelse med uheld på broer. Reglerne om færdselsregulering hører under justitsministeren.

- Efter denne indledning vil jeg nu svare på delspørgsmålene i den rækkefølge, de er nævnt i spørgsmålet.

----- o 0 o -----

[Delspørgsmål A]

- Først delspørgsmål A.
- Efter beredskabslovens § 7 skal det statslige redningsberedskab – i daglig tale, Beredskabsstyrelsen – yde assistance til det kommunale redningsberedskab, hvis det skønnes påkrævet på grund af karakteren eller omfanget af en ulykke eller en katastrofe, herunder krigshandlinger.
- Efter beredskabslovens § 12, stk. 1, skal det kommunale redningsberedskab kunne yde en forsvarlig indsats mod skader på personer, ejendom og miljøet ved ulykker og katastrofer, herunder krigshandlinger.
- Det betyder, at Beredskabsstyrelsen efter beredskabslovens § 18, stk. 2, vederlagsfrit skal støtte det kommunale redningsberedskab, hvis den tekniske leder af indsatsen på skadestedet tilkalder assistance fra et af Beredskabsstyrelsens beredskabscentre.
- Det betyder også, at det er den pågældende kommunalbestyrelse, der har ansvaret for, at førsteudrykningen er afpasset efter alarmmeldingen, således at der kan ydes en forsvarlig afhjælpende indsats. Dette fremgår også af bekendtgørelse om risikobaseret kommunalt redningsberedskab, § 5.
- Det vil med andre ord sige, at det kommunale redningsberedskab skal være dimensioneret til at kunne yde en forsvarlig førsteindsats i forhold til de risici, der er identificeret inden for kommunen – uanset om det eksempelvis drejer sig om uheld på en risikovirksomhed eller en bilbrand på en motorvejsbro.
- Den enkelte kommune forudsættes derfor ikke at råde over kapaciteter til at kunne løse alle slags opgaver – dette ville være alt for omkostnings-

krævende. Kommunen forudsættes derfor i sin planlægning at indtænke assistancemulighederne fra nabokommuner eller fra Beredskabsstyrelsen til omfattende eller sjældent forekommende hændelser.

- Hvorvidt der er behov for at indgå aftaler om møde- og alarmeringsplaner mellem eksempelvis det kommunale og det statslige redningsberedskab i forhold til kommunens risikoprofil, beror således på en konkret vurdering foretaget af det kommunale redningsberedskab. Initiativet til udarbejdelse af sådanne planer ligger således hos kommunen.
- Ifølge beredskabslovens § 13 kan kommunalbestyrelsen indgå aftale med en anden kommunalbestyrelse om løsning af redningsberedskabets opgaver.
- Forsvarsministeriet har i forbindelse med besvarelse af samrådsspørgsmålet været i kontakt med Fredericia kommune.
- Jeg kan blandt andet nævne, at Fredericia Kommune har oplyst, at der i det konkrete tilfælde med bilbranden på Lillebæltsbroen kunne trækkes på op til 11 slukningstog fra brandstationer i Middelfart, Kolding, Vejle og Fredericia, som kunne være fremme inden for 15 til 20 minutter. Fredericia Kommune vurderer, at det er dækkende, hvis der igen opstår en lignende brand på Lillebæltsbroen.
- Fredericia Kommune har desuden oplyst, at der i forlængelse af ulykken på Lillebæltsbroen blev afholdt et evalueringsmøde om hændelsen.
- Formålet med mødet var at evaluere og dermed skabe grundlaget for at gøre det endnu bedre, hvis der sker noget lignende i fremtiden.
- I evalueringsmødet deltog ud over redningsberedskabet fra Fredericia og Middelfart blandt andet politiet, Vejdirektoratet og Falck. De involverede aktører gav blandt andet udtryk for, at indsatsen blev håndteret "efter bogen", samt at der er behov for fortsat at udbygge dialogen og erfaringsudvekslingen mellem aktørerne.

- Afslutningsvis vil jeg bemærke, som det har været oplyst i pressen, at der ikke er udarbejdet møde- og alarmeringsplaner for bistand fra det statslige beredskab ved ulykker på Lillebæltsbroen. Som tidligere nævnt er det kommunerne, der har initiativet til udarbejdelse af sådanne planer.
- Beredskabsstyrelsen har dog oplyst, at Middelfart Kommune i sin seneste plan for den risikobaserede dimensionering af redningsberedskabet har tilkendegivet, at der fremadrettet udarbejdes møde- og alarmeringsplaner for Lillebæltsbroen. Beredskabsstyrelsen har i den forbindelse over for kommunen peget på muligheden for, at Beredskabsstyrelsen Syddjylland indgår i planerne.

----- o o o -----

[Delspørgsmål B]

- Og nu til delspørgsmål B.
- Det er kommunerne, der på grundlag af en analyse af de lokale risici fastlægger og vedtager et serviceniveau, der skal gælde for kommunens borgere på beredskabsområdet, jf. bekendtgørelse om risikobaseret kommunalt redningsberedskab, § 2.
- Dette udtrykkes i den såkaldte risikoprofil.
- Dette betyder, at det er kommunerne, der har ansvaret for at sikre, at redningsberedskabet er tilstrækkeligt dimensioneret, også i forhold til broer.
- Kommunerne skal ifølge beredskabsloven, § 18, stk. 2, som omtalt tidligere ved konkrete hændelser tilkalde assistance fra nabokommuner eller fra de statslige beredskabscentre, hvis det skønnes påkrævet på grund af ulykkens karakter og omfang. Det vil sige, hvis der eksempelvis er behov for mere mandskab eller specialmateriel og/eller specialkompetencer, end dem kommunen selv råder over.

- Generelt tages der i beredskabsplanlægningen, herunder ved dimensioneringen af det kommunale redningsberedskab, særligt højde for objekter, hvor konsekvenserne af utilsigtede hændelser eller ulykker vil have særlige konsekvenser i forhold til befolkningens sikkerhed og det omkringliggende samfund i øvrigt, fx trafikknudepunkter, bevaringsværdige bygninger, brand- og eksplosionsfarlige virksomheder mv.
- Beredskabsstyrelsen har oplyst, at større broer ikke adskiller sig i beredskabsplanlægningsforstand fra andre trafik anlæg eller særlige risikoobjekter i øvrigt. Der udarbejdes som udgangspunkt derfor ikke særlige beredskabsplaner i denne sammenhæng.
- Sammenhængen mellem det kommunale redningsberedskab og det statslige redningsberedskab, bl.a. i forbindelse med uheld på de større broer, er sikret ved en række samarbejdsrelationer mellem de kommunale redningsberedskaber og Beredskabsstyrelsen.
- Det er udgangspunktet for samarbejdet, at det kommunale beredskab er dimensioneret til og har til opgave at håndtere hændelser og ulykker også på de større broer.
- Det statslige redningsberedskab kan tilkaldes og komme til undsætning, hvis det skønnes påkrævet på grund af ulykkens karakter og omfang. Det vil sige, hvis der eksempelvis er behov for mere mandskab eller specialmateriel og/eller specialkompetencer, end dem kommunen selv råder over.
- Det statslige redningsberedskab er organiseret og placeret således, at de statslige beredskabscentre vil kunne yde assistance til kommunerne i størsteparten af landet inden for 1 time, og hele landet inden for 2 timer, dog undtaget visse øer, eksempelvis Læsø og Samsø.
- Efter beredskabslovgivningen skal kommunerne dimensionere det kommunale redningsberedskab efter de lokale risici, som kommunerne har identificeret.

- Kommunens risikoprofil, serviceniveau, organisation, virksomhed og dimensionering skal beskrives i en plan for det kommunale redningsberedskab, som skal godkendes af kommunalbestyrelsen.
- I forbindelse med Beredskabsstyrelsens tilsyn med de kommunale redningsberedskaber gennemser styrelsen kommunernes forslag til revision af planerne for den risikobaserede dimensionering af redningsberedskabet, som skal udarbejdes mindst én gang i hver kommunal valgperiode.
- På grundlag heraf afgiver Beredskabsstyrelsen en udtalelse om, hvorvidt kommunen i forslaget har sikret overensstemmelse mellem kommunens risikoprofil og redningsberedskabets organisation, virksomhed, dimensionering og materiel.
- I samarbejde med Foreningen af Kommunale Beredskabschefer (FKB) er der på hvert af de fem statslige beredskabscenter etableret regionale kontaktudvalg, der består af repræsentanter for det pågældende center og de kommunale redningsberedskaber.
- De statslige beredskabscentre aflægger besøg hos de kommunale redningsberedskaber i det pågældende dækningsområde som udgangspunkt mindst én gang hvert andet år.
- Formålet er at fremme det lokale samarbejde og sikre erfaringsudveksling mellem det kommunale redningsberedskab og det statslige redningsberedskab – blandt andet for at drøfte kommunernes planer for risikobaserede dimensionering, behovet for rådgivning fra centrene, operativt beredskab, øvelser samt møde- og alarmeringsplaner.
- Ud over samarbejdet i de lokale kontaktudvalg mødes de statslige beredskabscentre med de kommunale redningsberedskaber i de lokale beredskabsstabe, hvor der under formandskab af politiet og medvirken af bl.a. forsvaret, sundhedsvæsenet og andre beredskabsmyndigheder og samarbejdspartner drøftes, hvorledes politikredsens samlede beredskabsressourcer bedst muligt koordineres i tilfælde af ulykker og katastrofer.

- Ansvaret for Danmarks infrastruktur, herunder at der er et velfungerende vej- og jernbanenet hører under Transportministeriet, herunder hører også drift og vedligehold. En ulykke, der eksempelvis forårsager så store skader på en vejbro, at denne må lukkes i en periode, vil derfor også hører under Transportministeriet.

----- o o o -----

[Delspørgsmål C]

- Og nu til delspørgsmål C.
- Jeg har til brug for besvarelsen indhentet en udtalelse fra Beredskabsstyrelsen.
- Beredskabsstyrelsen har oplyst følgende, som det også fremgår af mit svar på Forsvarsudvalgsspørgsmål nr. 345, og nu citerer jeg:
 - "Middelbart og Fredericia Kommunerens beredskabsplaner for uheld på Lillebæltsbroen omfatter ikke møde- og alarmeringsplaner, hvori det statslige redningsberedskab indgår.
 - Ved uheldet på broen den 23. juli 2013 blev Beredskabsstyrelsen Syddjylland i Haderslev ikke alarmeret og var derfor ikke til stede på skadestedet med assistance.
 - I den forbindelse må det lægges til grund, at kommunerne ville have tilkaldt assistance fra Beredskabscenter Syddjylland, såfremt indsatslederne havde vurderet, at der var behov for tilkaldelse af det statslige redningsberedskab. Dette princip er i øvrigt fastlagt i beredskabsloven.
 - På den baggrund har Beredskabsstyrelsen ikke noget grundlag for at vurdere, om en operativ indsats fra Beredskabsstyrelsen Syddjyllands side kunne have bidraget til at formindske skaden på hovedkablet på Lillebæltsbroen, såfremt der havde foreligget en møde- og alarmeringsplan, der omfatter det statslige redningsberedskab.

- Generelt udarbejdes møde- og alarmeringsplaner, der involverer det statslige redningsberedskab, for at sikre en så hurtig assistance som muligt til kommunerne.
- Møde- og alarmeringsplanerne bruges typisk i forbindelse med hændelser ved særlige risikoobjekter.
- De kan f.eks. bruges til at imødegå hændelser, der kan være livstruende for et større antal personer eller truer miljøet, (f.eks. i forbindelse med risikovirkomheder), hændelser, der påvirker vitale samfundsfunktioner (f.eks. lufthavne, Storebæltsforbindelsen), og kan f.eks. også bruges til objekter, som er særligt bevaringsværdige, og hvor vigtig kulturarv risikerer at gå tabt, hvis f.eks. en brand ikke slukkes hurtigt.
- De statslige beredskabscentres opgavevaretagelse omfatter bl.a. assistance til kommunerne ved større, længerevarende eller mandskabskrævende hændelser, og når der er behov for specialudstyr.”
- Citat slut.
- Jeg vil gerne understrege, at der med besvarelsen af Forsvarsudvalgs spørgsmål nr. 345 ikke blev udtrykt kritik af redningsberedskaberne i Fredericia og Middelfart kommuner.
- Som tidligere nævnt er det kommunerne, der har initiativet til udarbejdelse af sådanne planer, men der er – som jeg har været inde på – naturligvis en løbende dialog mellem det statslige redningsberedskab og kommunerne om behovet for støtte til kommunernes operative beredskab.

----- o 0 o -----

[Delspørgsmål D]

- Og slutteligt til delspørgsmål D.

- Udgangspunktet for regeringens planer er den politiske aftale om redningsberedskabet for 2013 og 2014
- Aftalen blev indgået i november 2012 mellem alle Folketingets partier bortset fra Enhedslisten.
- Aftalen om redningsberedskabet for 2013 og 2014 har fokus på en række udviklingstiltag inden for følgende hovedoverskrifter:
 - Et effektivt og fokuseret samlet redningsberedskab,
 - videreudvikling af samfundets krisestyringskapacitet,
 - udvikling af en national forebyggelsesstrategi,
 - et styrket samarbejde mellem redningsberedskab, forsvar og hjemmeværn, samt
 - et fokuseret internationalt katastrofeberedskab.
- Ifølge aftalen skal redningsberedskabet fortsat kunne håndtere konsekvenserne af både menneskeskabte og naturskabte katastrofer, herunder fx uheld, terrorhandlinger og ekstreme vejrforhold.
- Endvidere skal redningsberedskabet fortsat kunne yde international bistand som fx i forbindelse med store oversvømmelser, jordskælv, tsunamier mv.
- I aftaleperioden skal der gennemføres effektiviseringer, der blandt andet skal skabe forudsætningerne for fortsat at have et robust og omkostnings-effektivt statsligt redningsberedskab.
- Aftaleøkonomien udmøntes på de årlige finanslove. Heraf fremgår også en beskrivelse af de opgaver, som det statslige redningsberedskab skal løse for de midler, der stilles til rådighed herfor.
- Detaljer fremgår af "§ 12.41. Redningsberedskab" i det af regeringen fremsatte forslag til finanslov for 2014. Heraf fremgår det, at nettoudgiftsbevillingen for det statslige redningsberedskab for 2014 er 488,8 mio. kr.

- Det er for det kommunale redningsberedskabs vedkommende kommunalbestyrelserne, der som led i det kommunale selvstyre, fastlægger opgaverne inden for rammerne af beredskabslovgivningen, ligesom det er kommunalbestyrelserne, der afholder udgifterne til varetagelse af det kommunale redningsberedskabs opgaver.
- Det er derfor ikke muligt præcist at kortlægge den samlede økonomi for de kommunale redningsberedskaber i 2014.
- Det kan tilføjes, at regeringen som led i den politiske af om redningsberedskabet i 2013 og 2014 har nedsat Redningsberedskabets Strukturudvalg.
- Udvalget har fået til opgave at udarbejde et konkret oplæg til en grundlæggende strukturændring af det samlede redningsberedskab med det formål, at der skabes et solidt grundlag for et endnu bedre og mere effektivt redningsberedskab efter 2014.
- Redningsberedskabet skal fortsat have en forsvarlig indsættelseskapacitet, responstid og robusthed.
- Strukturen skal således dimensioneres, så beredskabet fortsat kan håndtere det kendte hændelsesmønster og samtidigt være i stand til at håndtere store, langvarige, flere samtidige eller ekstreme hændelser.

----- o 0 o -----

- Dermed afslutter jeg min besvarelse af samrådsspørgsmål A.